

REFERAT Oppvekstutvalget d. 13-02-2024

Møtedato Tirsdag d. 13. februar 2024 kl. 18:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	6
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 16.01.2024.....	7
Bosetting av flyktninger 2024.....	9
Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid.....	12
Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.....	23
Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling.....	29
Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker.....	38
Oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer - økonomiplan 2024-27, oppvekst.....	43
Delegerte saker.....	48
Meldingssaker.....	49
Referatsaker.....	50

Sak .: Møtedokumenter

Vedlegg

Presentasjon av barneverntjenesten 13.02.24

Resultat 2023 og disp fond (1)

Orientering Elevundersøkelsen 23-24 oppvekstutvalget 13.02.24

READ Oppvekstutvalget 13.02.24

Til oppvekstutvalget Presentasjon av PPT 13.02.2024

Oppvekstutvalget 13.02.24 Familiens hus Vest

Komplett innkalling_ Oppvekstutvalget (13.02.2024)

Saksliste Oppvekstutvalget 13.02.2024

Kristiansand, 05.02.2024

MØTEINNKALLING TIL OPPVEKSTUTVALGET

Dato: 13.02.2024 kl. 18.00
Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til Eva Sand tlf. 456 13 805 eller epost eva.sand@kristiansand.kommune.no

NB!

Folkevalgt opplæring for utvalgsmedlemmer fra kl. 14.00 – 18.00
Transport fra Kiwi butikken i Tollbodgt/Kirkegaten kl. 14.00 til Familiens hus Vest, Nodeland med retur til rådhuset kl. 17.30. Møtestart kl. 18.00

PROGRAM FOR MØTET:

KL. 18.00 – 18.30

ORIENTERINGER

Elevundersøkelsen

v/Eivind Eikeland, stabsleder fag og utvikling

Økonomisk resultat

v/Svein Tore Kvernes, stabsleder plan og forvaltning

Leseopplæring – Read

Ikke avklart

KL. 18.30 -

Behandling av sakskart

Representanter for velforeninger, lag eller grupper, som vil møte for organer og uttale seg om en sak skal melde fra om dette til organets leder senest dagen før møtet, jf. Pkt. 3.8. Dette betyr at FUB og KomFug har anledning til å gi uttrykk for sine synspunkter på saken i møtet. Dette må skje i forkant av det politiske ordskifte. Dere bes i så fall om å gi beskjed til utvalgsleder i forkant av møtet.

SAKSKART			Side
5/24	2024000072-3	<u>Oppvekstutvalgssak:</u> Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 16.01.2024	
6/24	2023029285-4	<u>Formannskapssak</u> Bosetting av flyktninger 2024	

7/24	2022038262-6	<u>Bystyresak:</u> Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid	
8/24	2020002774-10	<u>Bystyresak:</u> Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge	
9/24	2023030428-2	<u>Formannskapssak:</u> Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling	
10/24	2023033447-1	<u>Bystyresak:</u> Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker	
11/24	2024000229-1	<u>Oppvekstutvalgssak:</u> Oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer - økonomiplan 2024-27, oppvekst	

Arve Stokkelien
Leder i utvalg
(sign.)

Sak .: Behandling av utvalgssak

Sak 5/24: Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 16.01.2024

Vedlegg

Protokoll Oppvekstutvalget 16.01.2024.

Dato 5. februar 2024
Saksnr.: 2024000072-3
Saksbehandler Eva Sand
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
13.02.2024

Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 16.01.2024

[Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 16.01.2024](#)

Vedlegg:
Protokoll fra møtet 16.01.2024

Sak 6/24: Bosetting av flyktninger 2024

Vedlegg

Vedtak HELSEUTV, 23012024, Sak 2/24, Bosetting av flyktninger 2024

Vedtak Form, 14022024, Sak 15/24, Bosetting av flyktninger 2024

Korrigert oppmoding om busetting 2024 - Kristiansand kommune

Oppsummering av innspill fra kommunene - bosetting av flyktninger 2024

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2023029285
Saksbehandler Rune Håverstad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	23.01.2024	2/24
2 Oppvekstutvalget	13.02.2024	6/24
3 Formannskapet	14.02.2024	15/24

BOSETTING AV FLYKTNINGER 2024

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 13.02.2024 SAK 6/24

Oppvekstutvalgets innstilling

1. Kristiansand kommune imøtekommer anmodningen fra IMDi om å bosette 595 flyktninger i 2024. På grunn av utfordringer knyttet til tilgang på boliger og kapasitet på tjenestetilbud kan kommunen ikke garantere for et slikt høyt antall bosettinger innen 31.12.2024.
2. Kommunen har for tiden utfordringer med å fremskaffe nok boliger til flyktninger. Om det nasjonale bosettingsbehovet endrer seg i løpet av året, ønsker Kristiansand kommune en konkret henvendelse fra IMDI der vi vurderer mulighetene for å imøtekomme et økt behov.
(7/4)

Forslag:

PP, INP og FrP fremmet følgende endringsforslag

"Kristiansand kommune kan ikke imøtekomme anmodningen fra IMDI om å bosette på et høyt nivå med hele 595 flyktninger i 2024. Dette grunnet de altfor store utfordringer knyttet til tilgang på boliger og manglende kapasitet i tjenestetilbudet innenfor helse og omsorg.

Helsetjenestene beskriver et økt press som følge av for høye bosettingstall. Flyktninger har alvorlige helseutfordringer og gruppen består av flere eldre med behov for oppfølging. En del av flyktingen har behov for psykisk helseoppfølging, ventetiden til distriktpsikiatrisk senter er lang for alle innbyggere - dette i kombinasjon med en krevende fastlege situasjon, alvorlige kutt i bemanning i barnehager og skoler gjør det uforsvarlig å imøtekomme anmodningen fra IMDI.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 7 mot 4 stemmer (PP, INP, FrP) Endringsforslaget fra PP, INP og FRP falt med 7 stemmer mot 4 stemmer (PP, INP, FrP)

Protokolltilførsel fra Høyre og FrP

Oppvekstutvalget/formannskapet er bekymret for om det høye mottaket av flyktninger vil medføre for stort press på kommunens tjenester og boligmarked. Det forutsettes derfor at formannskapet blir holdt løpende orientert om situasjonen i forhold til belastning og utfordringer på mottaksskole, i de enkelte grunnskoler, i helsetjenestene og, i den grad det er mulig, situasjonen på leiemarkedet.

Oppvekstutvalget er også bekymret over om et introduksjonsprogram på seks måneder er tilstrekkelig til å forberede ukrainske flyktninger på jobb og utdanning.

13.02.2024

Sak 7/24: Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid

Vedlegg

Vedtak , 06022024, Sak 2/24, Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid

Vedtak KULT, 15022024, Sak 12/24, Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid

Vedtak HELSEUTV, 27022024, Sak 12/24, Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid

Dato 19. januar 2024
Saksnr.: 2022038262-6
Saksbehandler Stein Tore Sorthe
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Jarlsby
Brede Skaalerud
Camilla B. Dunsæd

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Oppvekstutvalget
Kultur- og idrettsutvalget
Helseutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

06.02.2024
13.02.2024
15.02.2024
27.02.2024
06.03.2024
20.03.2024

Svar på verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid

Forslag til vedtak

[Bystyret tar redegjørelsen til orientering.](#)

Sammendrag

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2023-2026 i bystyret 15.12.2022 ble følgende verbalforslag vedtatt:

Bystyret ber om en sak om forebygging som inkluderer ressursbehov, muligheter for å utvide fritidsklubbtilbudet i samarbeid med frivilligheten, og en vurdering av behovet for ungdomsarbeidere som ikke er knyttet til bestemte fritidsklubber, men kan jobbe oppsøkende på gateplan.

Vedtaket inneholder flere ulike momenter, og svaret er derfor delt inn i fire underkapitler. Først en innledende del om forebyggende arbeid generelt. Deretter beskrives de kommunale fritidsklubbene og deres samarbeid med frivilligheten. Del 3 tar for seg oppsøkende ungdomsarbeid på gateplan, mens det avslutningsvis redegjøres for administrasjonens arbeid med å samordne de ulike fagmiljøenes forebyggende arbeid.

Kommunedirektøren mener at de kommunale tjenestene som har forebyggende arbeid rettet mot ungdom, utvikler seg i riktig retning, og at denne saksutredningen gir bystyret god innsikt i viktige problemstillinger og sentrale utfordringer. Administrasjonen foreslår ikke konkrete tiltak eller økonomiske disposisjoner i svar på et verbalvedtak, men formidler med dette til bystyret at det er langs de linjer som her er presentert at det vil bli foretatt nærmere vurderinger i arbeidet med rulleringen av kommunens økonomiplan for perioden 2025-2028.

Vedlegg: ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2023-2026 i bystyret 15.12.2022 ble følgende verbalforslag vedtatt:

Bystyret ber om en sak om forebygging som inkluderer ressursbehov, muligheter for å utvide fritidsklubbtilbudet i samarbeid med frivilligheten, og en vurdering av behovet for ungdomsarbeidere som ikke er knyttet til bestemte fritidsklubber, men kan jobbe oppsøkende på gateplan.

Ansvar for å utarbeide et svar på dette ble lagt til direktør for Kultur og innbyggerdialog, og i sak behandlet av kulturutvalget 8.2.2023 ble forslaget til oppfølging godkjent, med svarfrist til bystyret i mars 2024.

Verbalvedtaket inneholder flere ulike momenter, og denne redegjørelsen er derfor delt inn i fire underkapitler. Først en innledende del om forebyggende arbeid generelt. Deretter beskrives de kommunale fritidsklubbene og deres samarbeid med frivilligheten. Del 3 tar for seg oppsøkende ungdomsarbeid på gateplan, mens det avslutningsvis redegjøres for administrasjonens arbeid med å samordne de ulike fagmiljøenes forebyggende arbeid.

Oppvekstreformen og forebyggende plan

Parallelt med behandlingen av dette svaret på et verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid, skal det behandles en egen «Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker». Den handlingsplanen skal dekke plankravet i oppvekstreformen som trådte i kraft 1.1.2022.

Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet til barn og unge
- Hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene
- Hvordan oppgaveløsningen skal organiseres
- Hvordan ulike tjenester skal samarbeide

Kravet om en slik forebyggende plan er en del av den nasjonale barnevernreformen/oppvekstreformen hvor målet er å styrke forebygging og tidlig innsats rettet mot utsatte barn og familier. Det er kommunen, og ikke barnevernstjenesten alene, som har ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det innebærer en større forebyggende forpliktelse i øvrige etater som jobber med ungdommer. Reformen skal samlet sett bidra til at kommunene styrker det helhetlige forebyggende arbeidet, samtidig som barnevernstjenestens innsats rettes mot barna og familiene som trenger dette mest.

Planen for det forebyggende arbeidet skal bidra til overordnet forankring av det forebyggende tjenestetilbudet, og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Planen forplikter alle tjenester til å jobbe systematisk med å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge.

Forslaget til Kristiansand kommunes handlingsplan på dette feltet, som altså behandles politisk samtidig med denne saken, inneholder i kapittel 6 fire satsingsområder med tilhørende mål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det), samt i kapittel 7 en oversikt over tiltak. Tiltakslisten er ikke uttømmende. Kommunens tiltak for barn og unge

skal være tilgjengelig på kommunens hjemmeside og oppdateres jevnlig. En slik liste vil være i kontinuerlig endring, og utvikles i tråd med handlingsplanens satsingsområder, mål og strategier.

Administrasjonen anser den fremlagte «Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker» for å være et utfyllende svar på bystyrets ønske om «en sak om forebygging».

Fritidsklubber og frivillighet

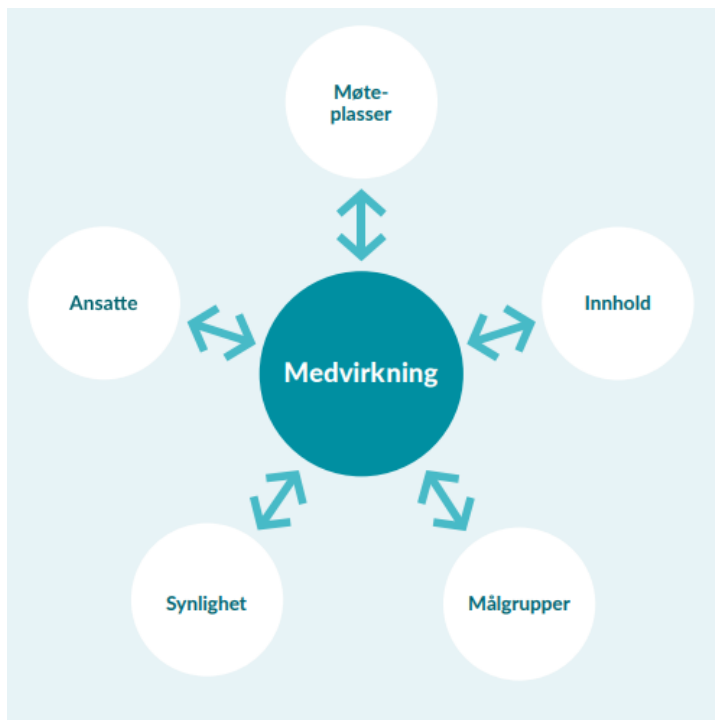
Fritidsklubbene i Norge feiret i fjor 70-årsjubileum, og Kristiansand har hatt kommunale fritidsklubber siden begynnelsen av 1970-tallet. I Stortingsmelding 18 (2020-2021) om barne- og ungdomskultur står det blant annet følgende:

Det er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som har det statlege ansvaret for fritidsklubbene i Noreg. Tal frå Bufdir i 2018 viser at det var 672 kommunale fritidsklubbar i landet. **Fritidsklubbene er den nest største fritidsaktiviteten for ungdom etter den organiserte idretten.** Om lag 100 000 barn og unge deltek i dag på ulike typar fritidsklubbar. Barn og unge som tek i bruk tilbodet, utgjør 31 prosent av ungdomsskoleelevane og 15 prosent av elevane i vidaregåande opplæring. Trass i at det ikkje er lovpålagt, driv likevel nesten 80 prosent av kommunar ein eller fleire opne møteplassar for ungdom. Undersøkingar peiker på ein tendens til at unge med relativt få sosioøkonomiske ressursar bruker klubbene meir. (side 45, vår uthev.)

Kristiansand kommune driver per dags dato 28 fritidsklubber fordelt på 14 *juniorclubber* for 5.-7. trinn, og 14 *ungdomsklubber* for 8. trinn og opp til 18 år, fordelt på 15 lokasjoner i hele kommunen fra Søgne og Songdalen i vest til Tveit i øst. Alle fritidsklubbene har åpningstider to til tre ganger i uka, og samtlige ungdomsklubber har åpent minst annenhver fredag, hvorav fem har åpent hver fredag. I 2023 hadde fritidsklubbene 50 000 besøk i løpet av 33 driftsuker.

Fritidsklubbene skal være åpne møteplasser der barn og ungdom skal kunne komme som de er, og få lov til å delta i relevante kulturaktiviteter som gaming, e-sport, musikkproduksjon, spille i band, matlaging, kreative håndverk, bordtennis, biljard, eller bare henge med venner.

Bystyret vedtok for et drøyt år siden (23.11.2022) [Temaplan for fritidsklubber, tilrettelagte gruppetilbud og ferietilbud 2023-2028](#). Ved siden av de økonomiske rammevilkårene, er temaplanen det viktigste styringsverktøyet for driften og utviklingen av kommunens fritidsklubbtilbud. Planen angir *medvirkning* som det bærende og sentrale elementet i klubbens drift. De unges medvirkning skal prege møteplassen, innholdet i klubbene og skal være tilpasset målgruppens alder og deres behov. Ungdommer som ønsker å involvere seg i avgjørelser, oppgaver og planlegging av arrangementer og drift i fritidsklubbene, skal få mulighet til det. Deres involvering bidrar til at det blir et innhold som er relevant til målgruppen. Medvirkningens sentrale plass i fritidsklubbene blir i temaplanen illustrert med følgende figur:

Medvirkning er et krevende arbeid, og for å kunne utøve det på en god måte er det ansatte med variert og god kompetanse som jobber fast i sine klubber, og møter deltakerne uke etter uke. Dette er en forutsetning for å kunne arbeide systematisk og metodisk. Medvirkning som metode er godt forankret både i [barnekonvensjonens](#) §12 og §31, men ikke minst gjennom den nasjonale organisasjonen Ungdom og Fritid, som alle kommunens fritidsklubber er medlem av. Organisasjonens visjon er: «*Alle barn og unge skal ha en fritidsklubb med kompetente voksne i sitt nærmiljø der medvirkning, mestring og relasjonsbygging er sentrale virkemidler.*»

I tillegg til medvirkning er *relasjonsbygging* et sentralt verktøy i arbeidet i fritidsklubb, først og fremst til, men også mellom deltakerne. Samtidig er gode relasjoner til skole, andre samarbeidspartnere, og øvrige relevante aktører i bydelene svært viktige. Disse relasjonene blir ivarettatt gjennom organiseringen og driften av fritidsklubbene. Det kommunale fritidsklubbtilbudet i Kristiansand er av høy kvalitet fordi det er en organisering og driftsmodell som legger til rette for høy grad av profesjonalitet. Fritidsledere i 100% stilling med krav om 3-årig relevant høyskoleutdannelse er ansvarlige for daglig drift, relasjoner i bydelene, kontakt med fagmiljøet i enheten, direkte kontakt med målgruppen i fritidsklubben og på skolene og fagledelse av dyktige deltidsansatte på fritidsklubbene. Kontakten med skolene, politi, avdeling for nærmiljø og forebygging og andre relevante aktører, bidrar også til at møteplassene blir en trygg arena for deltakerne. Driftsmodellen sikrer at fritidsklubbene kan tilpasse seg deltakernes behov. Det kan for eksempel være forskjell på hva ungdommene i Søgne har behov for i sin fritidsklubb, og hva de på Lund ønsker seg. Med en fritidsleder som er tett på, og at enheten har mulighet til å rekruttere fast personale med relevant kompetanse og erfaring, sørger for at behovene til deltakerne blir ivarettatt på en god måte.

Det er en målsetting at fritidsklubbene i Kristiansand skal etterleve Ungdom og Fritids «[Kvalitetskriterier for fritidsklubber og åpne møteplasser for ungdom](#)». Her står det blant annet at «Kompetente fritidsklubbansatte er en forutsetning for god kvalitet i fritidsklubben». Fritidsklubbene er altså kompetansebedrifter som, i tillegg til å skape et godt kvalitetsmessig innhold til innbyggerne i målgruppen, utdanner barne- og ungdomsarbeidere som går i lære i klubbene, har studenter innen både sosialt arbeid og pedagogikk som får praksis i fritidsklubber, og kompetanseheving for egne ansatte.

Metodebruken, organiseringen og den mangfoldige kompetansen gjør at fritidsklubbene er tett på utviklingstrekkene i ungdomskulturen. Man har for eksempel i 20 år arrangert LAN (dataparty) for mange hundre deltakere i året, og har i 15 år gitt mulighet til moderne musikkproduksjon i lydstudio (på laptop) i tillegg til tradisjonell bandøving.

Frivillighet i fritidsklubb

Det legges til grunn at det med «frivilligheten» menes både lag og foreninger som baserer seg på frivillig innsats i tjenesteytelsen, og privatpersoner/ad-hoc-organisasjoner som ønsker å bidra uten lønn eller noen annen form for økonomisk vederlag.

Å utvide fritidsklubbtilbudet i samarbeid med frivilligheten, kan forstås på flere måter: Utvide til flere lokasjoner, utvide åpningstidene på dagens tilbud, opprette nye tilbud på dagens lokasjoner eller utvide med flere aktiviteter/arrangementer på klubbene.

Det eksisterer i dag flere ulike samarbeidsrelasjoner mellom frivillighet av ulik karakter og de kommunale fritidsklubbene. Slike samarbeid kan gjøre tilbudene mindre stabile og uforutsigbare. En oppsummering av fritidsklubbenes samarbeid med frivillige høsten 2023, ga følgende øyeblikksbilde:

- E-sport-prosjekt sammen med Just IL.
- Bydelskafé sammen med Justvik kirke og Just IL hver måned.
- Loppemarked og julemarked sammen med kirke, idrettslag, speidere, Justvik Vel og enkeltstående frivillige.
- Lund: Årlig arrangement for mellomtrinnet, sammen med alle menighetene på Lund.
- Bidrar i SOL (Sammen om Lund) der flere frivillige lag og foreninger samles.
- LEGO-klubb i Suldalen
- Frivillige foreldre som bidrar på klubben i Suldalen gjennom FAU
- Samarbeid med Søgne Ungdomslag og Søgne Menighet
- I høstferien var det samarbeid med Søgne Klatreklubb, Søgne Danseklubb og Søgne Turnforening

Et viktig bidrag til å stimulere frivilligheten er at Fritidsenhetens hus (bydelshus, grendehus, fritidssentre) i nærmiljøet er tilgjengelige for frivillige lag og foreninger vederlagsfritt til deres ordinære aktiviteter. Enhetens ansatte deler også gjerne sin kompetanse og erfaring med både store aktører som Blå kors, Røde kors, Kudos, og mindre aktører som foreldregrupper eller lokale organisasjoner som ønsker å starte noe for sine barn/ungdommer i lokalmiljøet.

Å utvide fritidsklubbtilbudet ved at frivillige overtar oppgaver fra kommunalt ansatte, er en teoretisk mulighet. De ansatte kunne da brukt sin tid fordelt på flere lokasjoner, og det kunne vært allokert ressurser til å starte kommunal fritidsklubb i bydeler som ikke har dette i dag. En slik tilnærming er imidlertid ikke i tråd med nasjonal eller lokal frivillighetspolitikk. I kommunens egen Temaplan frivillighet 2022-2026 står det for eksempel: «For kommunen sin del er det viktig at ønsket om økt samhandling ikke må være et middel for å spare inn på offentlige budsjettposter. Det vil føre til mindre bærekraftige løsninger på sikt og potensielt en mistillit mot kommunen.»

Organisasjonen Frivillighet Norge har formulert «De ti frivillighetspolitiske bud» hvor det i forklaringen til det tredje budet heter at «Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.» Dette matcher dårlig med en kompetansebedrift hvor kontinuitet, forutsigbarhet og relasjonsbygging står helt sentralt. Dersom frivillige erstatter kommunalt ansatte, kan det medføre en reduksjon av den faglige kvaliteten på tilbudet. Det kan ikke stilles de samme krav og forventninger til frivillige som til kommunalt ansatte. Dessuten vil rekruttering og koordinering av et stort

antall frivillige også ta tid og oppmerksomhet bort fra det sentrale medvirknings- og relasjonsarbeid som fritidslederne har som en kjerneoppgave, samtidig som kommunen kan komme i et uønsket konkurranse-forhold til de etablerte frivillige organisasjonene.

Dette betyr ikke at det kommunale fagmiljøet er avvisende til økt samarbeid med frivillige krefter, men ser for seg at dette utvikles innenfor noen fastsatte rammer. Det vil først og fremst være nye muligheter ved:

- At frivillighet styrker grunnbemanningen. Frivillige i klubbene som kan levere politiattest, forplikter seg til avtaler, deltar i opplæring, har et avklart verdisyn som korresponderer med tilbudenes verdier om rusfrihet, politisk og religiøs nøytralitet i utførelse av arbeidet og faglighet i møte med målgruppen.
- Samarbeid med organisasjoner som allerede har en profesjonalitet og faglighet, og et verdisyn som korresponderer med kommunens politiske og religiøse nøytralitet.
- At frivilligheten tilbyr nye, flere, ytterligere aktiviteter i fritidsklubben. Hvis noen har en kompetanse, et overskudd, eller en motivasjon for å bidra med en aktivitet på frivillig basis, skal klubbene kunne legge til rette for dette. Det fordrer at tilbudet blir tilgjengelig for alle som ønsker å delta, så lenge de er i målgruppen. Kvalitetssikret både med politiattest og oppfølging fra fritidsleder.
- At foreldre deltar som frivillige på våre aktiviteter gjennom skolens FAU.
- Samarbeid med organisasjoner om større arrangementer, så lenge de er åpne for alle i målgruppen, og har et livssynsnøytralt og politisk nøytralt innhold.

Den faglige vurderingen er helt klart at samarbeid av denne typen er enklere å få til og egner seg best på den yngste målgruppen; juniorklubbene for barn på 5.-7. trinn. På ungdomsklubbene vil det være større krav til faglighet og kontinuitet i den viktige relasjonsbyggingen. Det vil i tillegg være ulike forutsetninger i de ulike bydelene. Fritidsklubbene er sterkt orientert mot lokalmiljøet og ressursene som finnes der. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å se for seg modeller for samarbeid som skal være lik over hele kommunen.

Økt samhandling med frivillig sektor bør også ha fokus på hvordan den kommunale Fritidsenheten kan være en ressurs og støttespiller for ungdomsaktiviteter i regi av frivillige. Et godt eksempel er hvordan foreldre i Ytre Randesund har startet en foreldredreven fritidsklubb i Tømmerstø grendehus med økonomisk støtte fra bydelsfondet og faglig veiledning fra fagmiljøet i Fritidsenhetens avdeling for fritidsklubber. Den typen dialog, rådgivning, veiledning og kompetansedeling foregår det allerede en god del av, og dette er arbeid som kan utvides på flere måter, for eksempel:

- Arrangere bydelsmøter for alle relevante aktører i et nærmiljø, for erfaringsutveksling, eller å sammen sette fokus på utfordringer i lokalmiljøet.
- Være base for foreldre som er «trygghetsvakter» i nærmiljøet i samarbeid med FAU og avdeling for oppvekstmiljø og forebyggende tjenester
- Leie ut deltidsansatte fra kommunale fritidsklubber til organisasjoner for overføring av kompetanse til andre som jobber med målgruppen.

Oppsøkende ungdomsarbeid på gateplan

Kristiansand kommune har valgt å ikke ha en egen Uteseksjon med kommunalt ansatte ungdomsarbeidere som primært arbeider ettermiddag/kveld, og kan oppsøke ungdom ute i byen på jevnlig basis. De fleste andre storbyene har en slik tjeneste i større eller mindre grad, men de faglige vurderingene og beslutningene som ble foretatt i Kristiansand, ligger så langt tilbake i tid at det ikke har vært mulig å redegjøre nærmere for dette i denne saken.

Ordlyden i verbalvedtaket kan forstås som at bystyret ønsker å få vurdert om fagpersonell som har sitt arbeidssted på fritidsklubbene i større grad kan forlate fritidsklubb-lokalet for å oppsøke ungdom som oppholder seg ute i gatene i nærmiljøet på kveldstid. Faglig sett er dette en interessant tilnærming, men det vil jo tappe fritidsklubben for kvalifisert personell og dermed redusere kvaliteten og sikkerheten ved tilbudet. Tilgjengelig lønnsbudsjett blir disponert og fordelt for å kunne gi flest mulig brukere et så omfattende tilbud som mulig, det vil si at bemanningen på fritidsklubbene er dimensjonert etter klubbens åpningstider.

Uten tilførsel av ekstra ressurser vil det bli nødvendig å redusere åpningstidene eller bemanningen for at Fritidsenhetens klubbarbeidere skal kunne drive jevnlig oppsøkende utearbeid på kveldstid – for eksempel før og etter klubbens åpningstid. Fagmiljøet er ikke fremmed for oppgaven, men skeptisk til å nedprioritere brukerne til fordel for ikke-brukerne på denne måten. Det oppsøkende rekrutteringsarbeid foregår primært på dagtid i skolegårdene og klasserommene. I eget lokalmiljø har de 10 fritidslederne en bred kontaktflate og god oversikt over ungdomsmiljøet.

Erfaringer fra koronapandemien, da drift i klubbene ikke var aktuelt, er at når fritidsklubbens ressurser ble brukt på oppsøkende arbeid utendørs, traff en langt færre ungdommer enn i det faste tilbudet der de unge møter kvalifiserte ungdomsarbeidere i forutsigbare rammer på klubben. Vurderingen er derfor at innenfor de eksisterende budsjetttrammene ivaretas intensjonen om mer oppsøkende ungdomsarbeid best ved å videreutvikle det eksisterende tverrfaglige samarbeidet som omtales nedenfor.

Kommunalområdet Helse og mestring har en egen *Ungdomstjeneste* som er et frivillig lavterskel-tilbud for personer mellom 16 og 25 år. Her tilbys hjelp knyttet til psykisk helse eller rus, manglende tilknytning til skole eller arbeidsliv eller er i en vanskelig sosial situasjon. Kommunalområdet Oppvekst har en *Avdeling for oppvekstmiljø og forebyggende tjenester* som har et særlig fokus på å forebygge rus, kriminalitet og psykososiale utfordringer hos barn og unge opp til 16 år.

Gatepuls

Fagmiljøene samarbeider om mange felles mål på tvers av kommunens organisering. Blant annet er det en felles erkjennelse av et økende behov for mer utadrettet virksomhet. I fellesskap er det derfor startet et prosjekt som har fått betegnelsen *Gatepuls*. Prosjektet består av et team preget av kontinuitet som jobber oppsøkende, relasjonelt og er systematisk til stede ute der ungdom ferdes, tre kvelder i uka fra kl. 14.00-20.00. Dette uteteamet treffer da enkeltungdom og grupper på deres banehalvdel. Kontakten mellom ungdom og «ungdomskontakten»/ungdomsarbeideren etableres ofte på arenaer hvor ungdom treffer venner, og er fri fra rammene som styres av skole og familie.

En slik kontinuerlig tilstedeværelse og aktivt arbeid med ungdom ute gir innsikt i en virkelighet som ofte kan være sammensatt, og opparbeider kunnskap som gir et nyansert og nøkternt bilde. Ønsket er at den økte kunnskapen brukes til å iverksette tiltak i form av tidligere innsats enn det som har vært vanlig. Det er et tett samarbeid

med frivillige og ideelle organisasjoner. Fellesverket v/Røde Kors, Kirkens Ungdomsprosjekt, Kudos v/Bymisjonen og Blå Kors besøkes av Gatepuls hver uke/kveld. I tillegg samarbeides det med Fritidsenheten og fritidsklubbene ute i bydelene.

Målsettingen med *Gatepuls* er å nå enda flere ungdom når de trenger det, jobbe relasjonelt og kunne jobbe direkte forebyggende, samt bidra til økt samarbeide og kunne koble på andre instanser der det er nødvendig. Teamet er tverrfaglig sammensatt og har et særlig fokus på kompetanse innenfor:

- Relasjon
- Krysskulturelle utfordringer
- Psykisk helse
- Psykososiale utfordringer
- Rus

Gatepuls-teamet består av kommunalt ansatte som primært har sin arbeidstid på dagtid. Hvert medlem arbeider én kveld i uka slik at det er to personer som går ute sammen på tirsdager, onsdager og torsdager, én fra Ungdomstjenesten og én fra Forebyggende avdeling. Denne oppsøkende virksomheten er ikke et fast kommunalt tiltak, men et prøveprosjekt som er midlertidig finansiert ved hjelp av tilskudd fra Statsforvalteren og omdisponering av interne ressurser i avdelingene.

Feltteam

Kristiansand kommune har et fast *feltteam* som ble opprettet i 2010. Feltteamets primære oppgave er å være trygge voksne der ungdom ferdes. For tiden består det av åtte tilkallingsansatte som har sin arbeidsplass til daglig et annet sted i kommunen (barnevernet, forebyggende avdeling i oppvekst, ungdomstjenesten). Samtlige har full stilling på dagtid, og kveldsarbeid for feltteamet utløser da overtidsbetaling. Til å finansiere dette har ordningen en budsjettramme på kr 150 000 per år, som er et spleiselag hvor blant andre kriminalitetsforebyggende koordinator bidrar med midler fra år til år. Teamet mobiliseres i tilknytning til helg/helligdager (typisk natt til 1. mai eller natt til 17. mai), og ellers når det foreligger tips om store ungdomssamlinger hvor det er hensiktsmessig å ha feltteamet til stede.

Den digitale allmenningen

I forbindelse med forebyggende arbeid rettet mot ungdom bør ikke begrepet «gateplan» begrenses til den fysiske byen. I vår tid kan de digitale, sosiale mediene ha samme funksjon som «gatehjørnet» hadde for tidligere generasjoner. Sosiale medier, dataspill, nettforum og lignende er oppholdssteder hvor ungdom samles, får opplæring, introduseres for rusmidler, begår kriminalitet, mobber hverandre osv.

Voksne fagpersoners oppsøkende virksomhet eller tilstedeværelse på disse arenaene har vært svært begrenset i kommunal regi, og er noe av bakgrunnen for at kommunen i 2022 gikk inn i prosjektet Trygg digital by i regi av Nordic Safe Cities. Målet er å gi forebyggere i kommunen et sterkere digitalt tankesett og en tydeligere rolle i det digitale forebyggingsarbeidet. Prosjektet er i slutfasen og det er utarbeidet et forslag til tiltaksplan som skal presenteres for formannskapet våren 2024.

Et tiltak som vurderes i oppfølging av Trygg digital by er etablering av et digitalt oppsøkende team i kommunen. Det er søkt om finansiering til dette på en tilskuddsordning i justisdepartementet. Det er ventet svar på denne søknaden i løpet av våren 2024. Det er også etablert et ressursteam mellom kommunikasjonsavdelingen, forebyggende ressurser, politi og nettpatroljen i politiet. Dette er et team som møtes en gang i måneden og deler informasjon om utfordringer på digitale flater.

Uønsket atferd blant ungdom i sosiale medier o.l. representerer en betydelig kompetanseutfordring for kommunen, som er blitt langt tydeligere de siste årene. Foreløpig er det ikke iverksatt et systematisk arbeid med kompetanseutvikling på dette området, men bevisstheten omkring de særlige utfordringene er raskt økende i de ulike kommunale fagmiljøene.

Samordning på tvers av fag- og tjenesteområder

Helt i starten av 2023 ble det nedsatt en administrativ arbeidsgruppe med representanter fra ulike kommunalområder for å se på mulighetene for en hensiktsmessig og forsterket samhandling i arbeidet å forebygge ungdomskriminalitet.

Hvert år utarbeider kommune og politi en rapport for ungdomskriminaliteten – det såkalte [oversiktsbildet for barne- og ungdomskriminalitet](#). Målet med rapporten er å fremskaffe et oppdatert kunnskapsgrunnlag for videre prioriteringer i både kommune og politi. I forbindelse med utarbeidelsen av rapporten våren 2023 ble det kartlagt en økt bekymring for ungdomskriminaliteten i byen. Tallene fra politiet bekreftet en økning i kriminalitet begått av barn og unge de siste fem årene. Særlig bekymringsfullt var den kraftige økning i vold og trusler fra barn under 15 år, som var mer enn fordoblet de siste årene.

Kriminalitetsforebyggende koordinator fikk i kjølvannet av dette et administrativt oppdrag i å lede et arbeid for å se på hvordan kommunen i større grad kunne forebygge, samhandle og forsterke arbeidet mot barne- og ungdomskriminalitet. Oppdraget ble gitt følgende mandat:

Arbeidsgruppen skal se på forbedringer i samhandlingen på tvers av avdelinger og enheter i kommunen for å best mulig kunne:

- 1) identifisere enkeltungdom eller grupperinger som begår kriminalitet eller som er i risiko for dette*
- 2) klargjøre oppfølging og koordineringsansvar/rolle overfor enkeltungdom, grupperinger eller bydeler*
- 3) identifisere virkningsfulle tiltak/metodikk/rutiner og organiseringsformer på tvers av tjenesteapparatet (og i samarbeid med eksterne aktører)*

En arbeidsgruppe med representanter fra skole, forebyggende avdeling, barnevern, ungdomstjenesten, helsesykepleiere og fritidsklubber har i perioden august 2023 – februar 2024 jobbet med oppdraget. Arbeidsgruppen har samarbeidet tett med politi, videregående skoler og andre sentrale aktører i utarbeidelsen av tiltak. Arbeidet har fått tittelen «barn og unge i konflikt med loven». Arbeidsgruppen er nå i slutfasen, og skal legge frem en innstilling til direktørgruppen 12.februar. Sluttresultatet kan presenteres for politiske utvalg ved behov.

Økonomiske konsekvenser

Hele den kommunale organisasjonen er for tiden engasjert i arbeidet med å redusere utgiftssiden i budsjettene. Å få tilpasset aktivitetsnivået til de vedtatte rammevilkårene, er jobb nummer én for tjenester i alle kommunalområder. I denne situasjonen er det flere pilotprosjekter, nye satsinger, utprøvinger m.m. som står i reell fare for å miste finansiering i fremtiden, og det blir kontrastfylt å skulle synliggjøre ressursbehov til forebyggende arbeid, slik bystyret har bedt om i verbalvedtaket.

For å kunne videreføre og -utvikle det forebyggende ungdomsarbeidet i den ønskede retningen, vil det være avgjørende at Gatepuls sikres økonomisk som et fast kommunalt tiltak. Dagens aktivitetsnivå forutsetter et årlig budsjett på 1,5-2 mill. kr, mens det er et klart behov for å utvide det oppsøkende arbeidet til flere dager i uka. Selv om Felteamet har en noenlunde fast finansiering, gir denne et meget begrenset handlingsrom. I begge tilfellene er det slik at nødvendige strukturer er på plass slik at hver ekstra krone kan omsettes i økt aktivitet.

Vurdering

Kristiansand har sterke og utviklingsorienterte fagmiljøer hvor det arbeides kontinuerlig og systematisk med å få mest mulig effektive og produktive tjenester ut av de eksisterende rammevilkårene. Økt samarbeid på tvers av kommunalområdene er en prioritert oppgave for å kunne utnytte både de faglige og de økonomiske ressursene best mulig.

Kommunedirektøren mener at de kommunale tjenestene som har forebyggende arbeid rettet mot ungdom, utvikler seg i riktig retning, og at det foreliggende svaret på verbalvedtaket gir bystyret god innsikt i viktige problemstillinger og sentrale utfordringer. Administrasjonen foreslår ikke konkrete tiltak eller økonomiske disposisjoner i svar på et verbalvedtak, men formidler med dette til bystyret at det er langs de linjer som her er presentert at det vil bli foretatt nærmere vurderinger i arbeidet med rulleringen av kommunens økonomiplan for perioden 2025-2028.

Det er flere perspektiver og innfallsvinkler som er relevante i en vurdering av enda bedre forebyggende ungdomsarbeid, og Kommunedirektøren registrerer at bystyret er utålmodig. Før administrasjonen har utarbeidet sine svar på verbalvedtak fra én budsjettbehandling, har bystyret vedtatt nye verbalvedtak som tar opp beslektede problemstillinger. Alt henger sammen med alt, og det er forståelig at en samordning av besvarelsene kunne vært ønskelig, men det ville igjen bety at de avtalte tidsfristene ikke overholdes og utført arbeid blir satt på vent. Kommunedirektøren fremmer derfor delvis overlappende svar i tur og orden, og vil tilstrebe at administrasjonen formidler et helhetlig perspektiv på de samfunnsutfordringene som går på tvers av den kommunale organiseringen.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at bystyret tar redegjørelsen til orientering.

Sak 8/24: Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Vedlegg

Vedtak Form, 06032024, Sak 20/24, Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Vedtak byst, 20032024, Sak 30/24, Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Vedtak KULT, 15022024, Sak 10/24, Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Vedtak HELSEUTV, 27022024, Sak 11/24, Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge

Dato 10. januar 2024
Saksnr.: 2020002774-10
Saksbehandler Siv Nina Sletten
Godkjent av

Saksgang

Oppvekstutvalget
Helseutvalget
Kultur- og idrettsutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

13.02.2024
27.02.2024
15.02.2024
06.03.2024
20.03.2024

Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Forslag til vedtak

[Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge vedtas](#)

Sammendrag

I april 2021 vedtok et enstemmig bystyre i Kristiansand kommune en nullvisjon mot vold og overgrep mot barn og unge. Kommunedirektøren besluttet utarbeidelse av en handlingsplan som skal være retningsgivende på tvers av direktørområder - for å sikre målrettet arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

I august 2022 startet en tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe kartleggingen av hva som fremmer og hemmer i kommunens arbeid med vold og overgrepstematikken. Ansatte, innbyggere og samarbeidspartnere har bidratt med konkrete sentrale innspill.

Handlingsplanen mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge bygger på omfattende og bred kartlegging av hindringer, behov og muligheter i dagens kommunale praksis, slik disse oppleves av innbyggerne, ansatte og sentrale samarbeidspartnere. Kartleggingen har vist at det i Kristiansand kommune er utfordrende å få til et tverrfaglig samarbeid når det gjelder forebygging, avdekking og oppfølging i vold og overgrepstematikken. Ansatte trenger økt kompetanse, ferdighetstrening og felles «arbeidsløype» Barn og familier som opplever vold og overgrep trenger koordinert helhetlig oppfølging, og ansatte som arbeider i komplekse vold og overgrepssaker trenger større grad av støtte og koordineringsbistand.

Funnene har sammen med forskningsbasert kunnskap dannet grunnlaget for foreslåtte tiltak. Planen peker derfor på forslag til organisatoriske tilpasninger. Som en forutsetning for foreslåtte tiltak ligger å fortsette arbeidet med psykologisk trygghet i organisasjonen. Viktige tiltaksforslag er styrking av det forebyggende arbeidet, koordinert helhetlig hjelp til berørte

barn og familier, kompetanseprogram for tjenesteområdene, tilgjengelig psykososial støtte til ansatte og videreutvikling av tverrfaglig team.

Plandokumentet er organisert i tre hoveddeler: Selve handlingsplanen og foreslåtte tiltak beskrives i del 1, *Handlingsplan*. I del 2, *Arbeidsprosess, metode og analyse*, gjennomgås lokale funn basert på en rekke fokusgruppeintervjuer («Kaffesamtaler») med en rekke ansatte, innbyggere og samarbeidsparter. Del 3, *Bakgrunn*, gir en omfattende beskrivelse og omfang av seksuelle overgrep og vold som rammer barn og unge.

Vedlegg:

Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I april 2021 vedtok et enstemmig bystyre i Kristiansand kommune en nullvisjon mot vold og overgrep mot barn og unge. Kommunedirektøren besluttet utarbeidelse av en handlingsplan som skal være retningsgivende på tvers av direktørområder - for å sikre målrettet arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

I august 2022 startet en tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe kartleggingen av hva som fremmer og hemmer i kommunens arbeid med vold og overgrepstematikken.

Handlingsplanen mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge bygger på omfattende og bred kartlegging av hindringer, behov og muligheter i dagens kommunale praksis, slik disse oppleves av innbyggerne, ansatte og sentrale samarbeidspartnere. Kartleggingen har vist at det i Kristiansand kommune er utfordrende å få til et tverrfaglig samarbeid når det gjelder forebygging, avdekking og oppfølging i vold og overgrepstematikken. Ansatte trenger økt kompetanse, ferdighetstrening og felles «arbeidsløype» Barn og familier som opplever vold og overgrep trenger koordinert helhetlig oppfølging, og ansatte som arbeider i komplekse vold og overgrepssaker trenger større grad av støtte og koordineringsbistand.

Funnene har sammen med forskningsbasert kunnskap dannet grunnlaget for foreslåtte tiltak i handlingsplanen. Planen peker derfor på forslag til organisatoriske tilpasninger. Viktige tiltaksforslag er styrking av det forebyggende arbeidet, koordinert helhetlig hjelp til berørte barn og familier, kompetanseprogram for tjenesteområdene, tilgjengelig psykososial støtte til ansatte og videreutvikling av tverrfaglig team.

Plandokumentet er organisert i tre hoveddeler: Selve handlingsplanen og foreslåtte tiltak beskrives i del 1, *Handlingsplan*. Tiltakene er beskrevet under følgende hovedmål:

- A. Styrke forebyggende arbeid.
- B. Sikre oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om forebygging, avdekking og håndtering av vold og overgrep.
- C. Volds- eller overgrepsutsatte barn og familier sikres koordinert hjelp og støtte.
- D. Ansatte og ledere som møter volds- eller overgrepssaker har tilgang til kompetanse, støtte og koordineringsbistand.

Tiltakene anbefales iverksatt gradvis og gjennomført over flere år fra 2024. Delmål C og D anbefales å gi prioritet med hensyn til å kunne utvikle og oversette de øvrige tiltakene. Det anbefales at implementeringen gjennomføres med en følgeevaluering som sikrer direktørområdene mulighet for styringskontroll og mulighet for justering av ønsket kurs og tempo.

Tematikken utfordrer ansatte på det faglige og personlige planet. Kartleggingen har avdekket at hjelpearbeidet med vold og seksuelle overgrep svært ofte er av kompleks karakter. Behov så vel som løsninger og muligheter varierer fra sak til sak i en slik grad at det ikke er mulig å definere en "best-practice" som kan settes som standard. Dette stiller betydelige krav til kommunens ansatte, da det i omfattende grad medfører behov for utøvelse av faglig skjønn, tverrfaglig samarbeid, tjenestetilpasning til innbyggerbehov og fleksibilitet. Planen omfatter derfor forslag til en rekke tiltak med sikte på å støtte ansatte i krevende saker. Sentrale forslag er her rask tilgang til "hands-on" hjelp i akutte situasjoner

og kompetanseprogram med vedlikeholdstrening av ferdigheter som trengs i krevende komplekse problemstillinger.

I arbeid med komplekse problemstillinger er det av stor betydning at organisasjoner innehar psykologisk trygghet. Ansatte som arbeider med vold og overgrepssaker trenger en støttende, anerkjennende kultur som oppfordrer til utøvelse av faglig skjønn i komplekse saker, gir støtte og hjelp når feil begås og ser på feil som en mulighet til utvikling. En slik kultur bidrar til trygt arbeidsmiljø som dyktiggjør ansatte som arbeider i utfordrende situasjoner.

Økonomiske konsekvenser

Handlingsplanens forslag til tiltak kan ikke løses gjennom tradisjonelle grep som videreutdanning, prosedyrer eller sjekklister. En forutsetning for å få økt handlingsevne hos ansatte, er rammebetingelser som er trygge, ivaretar og støtter på en tilstrekkelig god måte. Handlingsplanens forslag til tiltak må derfor i første trinn rette seg mot organisatoriske grep med sikte på å skape nødvendig trygghet for å håndtere volds og overgrepssaker. I den grad tiltakene har økonomiske konsekvenser må det sees i sammenheng med rullering av økonomi planen.

Direktørområdet Oppvekst omdisponerer ressurser i forbindelse med oppvekstreformen for å følge opp og koordinere handlingsplanens foreslåtte tiltak.

Det er søkt Statsforvalter om skjønnsmidler i en treårsperiode (2024 – 26) for å iverksette og prøve ut foreslåtte tiltak gjennom et eget prosjekt. Statsforvalteren har foreløpig bevilget midler for 2024.

Uttalelsene fra rådene

Planforslaget har vært diskutert med ungdommens bystyre: 29.11.22, 31.01.23 og 30.01.24.

Innbyggers interesser og medvirkning

Handlingsplanen mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge bygger på omfattende og bred kartlegging av hindringer, behov og muligheter i dagens kommunale praksis, slik disse oppleves av innbyggerne, ansatte og sentrale samarbeidspartnere. Innbyggere i ulike alder og med forskjellige bakgrunner har bidratt med innspill og arbeidet med tiltaksforslag. Barn, unge og familier både uten og med erfaringer fra tematikken har kommet med konkrete innspill og forslag.

HMS/Folkehelse

Vold og seksuelle overgrep mot barn og unge er en av vår tids største folkehelseutfordringer (NKVTS, 2023). Konsekvensene er betydelige, både i form av sykdom, redusert livskvalitet, dårligere livsmestring for den enkelte og tidlig død Adverse childhood experiences and the risk of premature mortality - PubMed (nih.gov). Men også samfunnsøkonomisk, fordi volds- og overgrepseksponerte barn og unge ofte - også som voksne - vil ha behov for omfattende ytelse fra offentlige tjenester.

Vurdering

Handlingsplanen mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet, blant annet gjennom kompetanseheving, økt koordinering av tjenestetilbudet og støtte til ansatte som arbeider i komplekse vold og overgrepssaker.

Planen skal bidra til at alle tjenester jobber systematisk med å legge til rette for helhetlige tjenester til barn, unge og familier.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge vedtas.

Sak 9/24: Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling

Vedlegg

Vedtak Form, 14022024, Sak 14/24, Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling

Vedtak , 06022024, Sak 4/24, Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling

Dato 23. januar 2024
Saksnr.: 2023030428-2
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Oppvekstutvalget
Formannskapet
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato

13.02.2024
14.02.2024
06.02.2024

Høringsuttalelse NOU 2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling

Forslag til vedtak

[Kommunedirektørens forslag til hørings svar vedtas.](#)

Sammendrag

NOU 2023:27 «Et nytt system for kvalitetsutvikling» anbefaler endringer i dagens verktøy, prøver og datakilder, og kommer med forslag til tiltak og nye modeller som kan støtte arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivå i lys av fagfornyelsen.

Det nye systemet for kvalitetsutvikling i skolen har et overordnet formål om å sikre elevenes læring og trivsel, og skal bidra til likeverdighet i opplæringen, til samarbeid og tillit mellom aktørene, og i større grad ta utgangspunkt i samspillet mellom elever og lærere.

Kommunedirektøren støtter i hovedsak forslagene fra utvalget.

Kommunedirektøren støtter forslagene om å utvikle dagens Elevundersøkelse og erstatte den med en ny skolemiljøundersøkelse med formål om at elevene får si sin mening om det fysiske og psykososiale skolemiljøet og å utrede hvordan elevenes opplevelse av skolemiljøet på 1- til 4. trinn kan undersøkes. Kommunedirektøren støtter forslaget om å utvikle et verktøy for å følge opp alvorlige hendelser i skolemiljøet, der formålet skal være å støtte skolens arbeid med å ta tak i alvorlige hendelser som mobbing, vold, trakassering, utestenging og isolering på de enkelte skolene

Kommunedirektøren støtter forslaget om å utvikle dagens nasjonale prøver og å utvikle nye læringsstøttende prøver. De læringsstøttende prøvene skal primært gi informasjon om elevenes grunnleggende ferdigheter til bruk i det faglig-pedagogiske kvalitetsutviklingsarbeidet, og sekundært gi informasjon til skoleeierne og nasjonale myndigheter.

Kommunedirektøren støtter også forslaget om å avvikle eksamen i grunnskolen under forutsetning om at det er etablert varige strukturer for lærernes arbeid med standpunktvurdering.

Vedlegg:

NOU 2023:27: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-27/id3013760/>
Høringsbrev: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023x-kvalitetsutviklingsutvalget/id2996152/>

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Dagens kvalitetsvurderingssystem består av ulike prøver, verktøy og datakilder som er innført på ulike tidspunkt og med ulike begrunnelser og formål. Systemet har blitt beskrevet som lite sammenhengende og uten tydelig avgrensning. Det har vært uenighet og ulike oppfatninger om kvalitetsvurderingssystemets formål, omfang og bruk av resultater.

Et partssammensatt utvalg (<https://kvalitetsutviklingsutvalget.no/>) ble oppnevnt 1. april 2022 for å gjennomgå nåværende nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS). Den 31. januar 2023 overleverte kvalitetsutviklingsutvalget delinnstillingen NOU 2023:1 «Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen – et kunnskapsgrunnlag».

I delinnstillingen beskrives dagens kvalitetsvurderingssystem og de ulike delene det består av. Utvalget gir også en analyse av aktørenes behov for informasjon og støtte til å drive kvalitetsutvikling og en beskrivelse av styrker og utfordringer med dagens kvalitetsvurderingssystem og dilemmaer med dagens nasjonale kvalitetssystem.

Hovedinnstillingen NOU 2023:27 «Et nytt system for kvalitetsutvikling» skal anbefale eventuelle endringer i dagens verktøy, prøver og datakilder, og forslag til tiltak og nye modeller som kan støtte arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivå i lys av fagfornyelsen. Innstillingen skal også redegjøre for økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser av forslagene. Minst ett av utvalgets forslag til endringer skal kunne realiseres innenfor dagens ressursrammer.

Hørings svar

NOU 2023:27 beskriver et helhetlig system for kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen som skal ha et overordnet formål om å sikre elevenes læring og trivsel. Systemet skal videre bidra til likeverdighet i opplæringen, til samarbeid og tillit mellom aktørene, og i større grad ta utgangspunkt i samspillet mellom elever og lærere. Utover de nevnte tre prinsipper, redegjør utvalget for fire forutsetninger som må være til stede i det nye helhetlige systemet:

- Strukturer og prosesser (kap. 5)
- God ledelse (kap. 6)
- Relevant kompetanse (kap.7)
- Bredt kunnskapsgrunnlag (kap. 8)

Både NOU 2023:27 og denne høringsuttalelsen organiseres ut ifra disse fire forutsetningene. For hver forutsetning fremmer utvalget et sett av forslag som denne høringsuttalelsen tar stillingen til.

Forslag for et helhetlig system for kvalitetsutvikling (kap.4)

For et helhetlig system for kvalitetsutvikling støtter Kristiansand kommune følgende forslag:

- et nytt system for kvalitetsutvikling som samsvarer med opplæringsloven med formålsparagrafen og læreplanverket med overordnet del
- at formålet med kvalitetsutviklingssystemet skal være å sikre elevenes læring og trivsel. Systemet skal bidra til likeverdighet i opplæringen, samarbeid og tillit mellom aktørene og samspill mellom elever og lærere. Kvalitetsutviklingssystemet forutsetter strukturer og prosesser for samarbeid og dialog, god ledelse og relevant kompetanse på alle nivåer og et bredt kunnskapsgrunnlag.
- at kvalitetsutviklingssystemet skal være likeverdig for den norske og den samiske skolen
- at kvalitetsutviklingssystemet skal fremme elevmedvirkning. Elevene skal være involvert i og kunne påvirke arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivåer.
- at nasjonale myndigheter sikrer en bred involveringsprosess i utviklingen av det nye kvalitetsutviklingssystemet

Forslag om gode strukturer og prosesser for samarbeid og dialog (kap.5)

For gode strukturer og prosesser for samarbeid og dialog støtter Kristiansand kommune følgende forslag:

- at kvalitetsdialogene skal ta utgangspunkt i et bredt kunnskapsgrunnlag
- å utvikle en veileder for gjennomføring av kvalitetsdialogen for alle nivåer
- å følgevaluere kvalitetsdialogene for å sikre kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling i sektoren

Kristiansand støtter også at kvalitetsdialoger presiseres i forskrift til opplæringsloven og privatskoleloven med at det skal gjennomføres jevnlig, men ikke at det er nødvendig å forskriftsfeste deltakere i en slik kvalitetsdialog.

Forslag om god ledelse på alle nivåer (kap. 6)

For ledelse på alle nivåer støtter Kristiansand kommune forslagene:

- at nasjonale og lokale myndigheter skal legge til rette for profesjonsfaglige nettverk for lærere, skoleledere og skoleeiere i arbeidet med kvalitetsutvikling
- at nasjonale myndigheter utreder lærernes og skoleledernes tid og kapasitet til kvalitetsutviklingsarbeid
- en nasjonal satsing på ledelse av gode kvalitetsutviklingsprosesser for lærerne, skolelederne og skoleeierne. Satsingen må ses i sammenheng med utvalgets forslag om et eget forskningsprogram om kvalitetsutvikling i skole.

Kristiansand kommune støtter ikke at det opprettes en egen funksjon for kvalitetsutvikling i skolen. En slik funksjon innebærer en uheldig og unødvendig sentral detaljstyring av hvordan arbeidet skal ivaretas ved den enkelte skole, kommune og fylkeskommune. Opprettelse av funksjoner, stillinger og stillingsstørrelser i skoler er et arbeidsgiveransvar, og dette må gjøres med bakgrunn i de lokale behovene for kompetanse for å oppfylle de kvalitetskrav som stilles til virksomheten.

Forslag om relevant kompetanse på alle nivåer (kap. 7)

For relevant kompetanse på alle nivåer støtter Kristiansand kommune følgende forslag:

- at lærerutdanningene skal sikre at lærerstudentene utvikler kompetanse i kvalitetsutvikling slik at de kan bidra aktivt i arbeidet i skolene
- at lærerutdanningene skal sikre at lærerstudentene utvikler kompetanse i sluttvurdering
- å kartlegge og sikre ulike former for etter- og videreutdanningstilbud innenfor området kvalitetsutvikling i skolen, slik at lærerne, andre ansatte i skolene, skolelederne og skoleeierne får et godt grunnlag for å drive og delta i kvalitetsutviklingsprosesser i skolene. Dette bør ses i sammenheng med regjeringens oppfølging av utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole sin NOU 2022: 13.
- et forskningsprogram om kvalitetsutvikling i skolen som del av Norges forskningsråds portefølje
 - Forskningsprogrammet skal bidra til å utvikle forskningsbasert kunnskap, samt å bidra til utvikling og innovasjon.
 - Forskningsprogrammet skal omfatte ordning for offentlig ph.d. i skolesektoren, og bidra til kunnskap om kvalitetsutvikling som område i lærerutdanningene gjennom stimulering av partnerskapsordninger og kombinerte stillinger i lærerutdanninger.
 - Forskningsprogrammet skal kartlegge forskningens rolle i kvalitetsutvikling i skolen som kunnskapsleverandør og som tjenesteleverandør.

Kristiansand kommune støtter også forslaget om:

- at nyutdannede nytilsatte lærere og ansatte som ikke oppfyller kravene til tilsetning eller undervisning, skal få veiledning i arbeidet med å sette standpunkt karakterer som en del av kvalitetssikringen av standpunkt karaktersettingen.

Forslag om bredt kunnskapsgrunnlag (kap. 8)

For å få informasjon om elevenes læringsmiljø støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å avvikle dagens Elevundersøkelse og erstatte den med en ny skolemiljøundersøkelse med formål om at elevene får si sin mening om det fysiske og psykososiale skolemiljøet
- å utrede hvordan elevenes opplevelse av skolemiljøet på 1- til 4. trinn kan undersøkes

- å utvikle et verktøy for å følge opp alvorlige hendelser i skolemiljøet. Formålet skal være å støtte skolenes arbeid med å ta tak i alvorlige hendelser som mobbing, vold, trakassering, utestenging og isolering på de enkelte skolene

For prøver som skal gi informasjon om elever som trenger ekstra oppfølging støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å utvikle frivillige prøver i lesing og regning for 2. trinn og videreutvikle obligatoriske prøver i lesing og regning for 3. trinn
- at formålet med prøvene skal være å gi informasjon om elever som trenger ekstra oppfølging i lesing og regning
- å evaluere regelmessig bruken og nytten av prøvene, inkludert om det digitale formatet er hensiktsmessig for de yngste elevene
- å utrede om det bør være prøver som kan avdekke hvilke elever som har behov for ekstra oppfølging på mellomtrinnet, ungdomstrinnet og i videregående opplæring

Kristiansand kommune støtter ikke forslaget om:

- å utvikle dagens frivillige kartleggingsprøver for 1. trinn

For læringsstøttende prøver i grunnleggende ferdigheter støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å utvikle dagens nasjonale prøver og å utvikle nye læringsstøttende prøver
- at formålet med de nye prøvene skal være å gi informasjon om elevenes grunnleggende ferdigheter til bruk i det faglig-pedagogiske kvalitetsutviklingsarbeidet
- at prøvene sekundært skal gi informasjon til skoleeierne og nasjonale myndigheter
- at det stilles faglige krav til utforming og oppfølging av prøvene i tråd med prøvenes formål
- at det skal dokumenteres hvordan de faglige kravene til utforming og oppfølging er ivarettatt
- at det skal evalueres om de nye prøvene oppfyller formålet om å støtte faglig-pedagogisk kvalitetsutvikling
- at det skal være prøver i lesing, regning og skriving
- å utrede videre
 - hvordan prøvene kan gi mer relevant informasjon til læreren og bidra til eierskap i profesjonsfellesskapet
 - hvilket tidspunkt på året prøvene bør gjennomføres
 - hvilke trinn det skal være prøver på
 - hvordan informasjon kan presenteres slik at den ikke legger til rette for rangering av skoler i tråd med formålet med det nye kvalitetsutviklingssystemet

For ressurs- eller prøvebank støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- at formålet med verktøyene eller prøvene skal være å gi informasjon om elevenes læring som støtte til lærernes faglig-pedagogiske arbeid
- at informasjon fra verktøyene eller prøvene kan inngå i lærernes arbeid med elevenes undervisningsvurdering
- at utviklingen av verktøyene eller prøvene må skje i samarbeid og dialog med elever, lærere, skoleledere, skoleeiere og partene i skolesektoren
- å utrede behovet for en ressursbank med nasjonalt kvalitetssikrede verktøy for å vurdere elevenes læring og trivsel

For internasjonale undersøkelser støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å vurdere tilvalg og nye internasjonale undersøkelser i lys av kvalitetsutviklingssystemets formål, prinsipper og forutsetninger og det totale omfanget og kostnadsbildet av systemet
- å videreføre Norges deltakelse i de internasjonale undersøkelsene. Formålet er primært å gi informasjon til nasjonale myndigheter.

For standpunkt og eksamen støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å utvikle varige strukturer for støtte til lærernes arbeid med standpunktvurdering
 - Formålet med strukturene skal være å sikre kvaliteten på standpunkt karakterene for den enkelte eleven og som informasjonskilde i kvalitetsutviklingsarbeidet.
 - Strukturene skal ta utgangspunkt i eksisterende praksiser, behov og rammevilkår. (NB! Rektorer 50%)
 - Skoleeierne skal ha ansvaret for at lærerne har tilgang til strukturer for kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av standpunktvurdering, og for å legge til rette for nettverk på tvers av skoler, kommuner og fylkeskommuner der det er behov for det.
- at informasjon om standpunkt karakterene skal inngå i kvalitetsdialogene

- at informasjon om eksamenskarakterene i den videregående opplæringen skal inngå i kvalitetsdialogene
- at sensorskoleringen forsterkes, både for sentralt gitte og lokalt gitte eksamener
- at, forutsatt at det er etablert varige strukturer for lærernes arbeid med standpunktvurdering, å avvikle eksamen i grunnskolen

Kristiansand kommune mener at sluttvurderingsordningene standpunkt og eksamen må være innrettet på måter som gjør det mulig å måle elevenes sluttkompetanser i tråd med innholdet i det gjeldende læreplanverket. I tillegg må vurderingene være likeverdige og rettferdige i den betydning at alle elevene må ha de samme mulighetene til å vise kompetansen sin. Ordningene for sluttvurdering må også være håndterbare med hensyn til den praktiske organiseringen og gjennomførbarheten. Videreutvikling av kvaliteten på sluttvurderingsordningene må ha profesjonens behov som utgangspunkt, fordi det er profesjonen selv som best vet hva som inngår i fagene og hva elevene har fått opplæring i.

En rekke identifiserte og dokumenterte utfordringer knyttet til standpunkt og eksamen gjør at det er behov for endringer, og Kristiansand kommune mener det er nødvendig å gjøre flere grep for sikre kvaliteten på standpunkt- og eksamenskarakterer som kunnskaps- og informasjonskilder i et systematisk og helhetlig kvalitetsutviklingsarbeid.

Forbedringsområder når det gjelder standpunktvurdering er å tydeliggjøre hva kvalitet i standpunktvurderingen kan handle om, tydeligere rammer for tolkningsfellesskap og å styrke kompetansen på standpunktvurdering. Det er systematiske forskjeller i karakternivåene i ulike fag, og det gjelder spesielt praktiske og estetiske fag der lærerne i mindre grad har en formell kompetanse i fagene. Skolene og skoleeierne må derfor legge til rette for praksiser som sikrer kvaliteten på standpunktkarakterene. Samarbeid og dialog mellom faglærere og skoleledere innad på egen skole, mellom skoler og på tvers av kommuner og fylkeskommuner er viktig for å sikre at alle elever får likeverdige og rettferdige standpunktkarakterer i fagene, uavhengig av hvilken skole de går på. For å sikre et slikt samarbeid er det behov for at alle lærere har tilgang til etablerte strukturer som kan gi støtte og veiledning i standpunktarbeidet på egen skole eller på tvers av skoler og kommuner.

Kristiansand kommune mener at viktige dimensjoner for kvaliteten på eksamen er gyldighet, pålitelighet, rettferdighet og håndterbarhet, og at dagens eksamen har utfordringer med alle disse dimensjonene.

Kristiansand kommune støtter utvalgets flertall som mener det er godt dokumentert at eksamen påvirker opplæringen betydelig, og mer enn det som er ønskelig i grunnskolen. Oppmerksomheten eksamen får i grunnskolen, kan bidra til at forståelsen av læreplanen snevres inn og bidrar til målforskyvning. Det er grunn til bekymring for at oppmerksomheten som rettes mot eksamen er med på å fortrenge andre læringsaktiviteter som er viktige i ungdomsskolen. I grunnskolen er det flere kilder til informasjon om elevenes læring, som gjør at informasjonen fra eksamenskarakterene ikke er like viktig som den er for videregående opplæring. I dag har alle ungdommer rett til videregående opplæring, og med den nye opplæringsloven er denne retten utvidet til å inkludere en rett til å fullføre (Innst. 442 L (2022–2023)). I lys av dette kan det stilles spørsmål ved om det er behov for eksamen i grunnskolen.

Kristiansand kommune støtter utvalgets flertall som mener det er viktig at det fortsatt finnes gyldig og pålitelig informasjon om elevenes læring ved avslutningen av grunnskolen, men at det kan ivaretas gjennom å sikre kvaliteten på standpunktkarakterene. Kommunedirektøren støtter derfor, under forutsetning av at det er etablert varige strukturer for kvalitetssikring av standpunktkaraktersettingen, å avvikle eksamen i grunnskolen.

For kunnskap og informasjon støtter Kristiansand kommune forslagene om:

- å videreutvikle nasjonal innsamling av informasjon om skolesektoren gjennom Grunnskolenes Informasjonssystem (GSI) og Vigo, og å gjøre en kost-nytte-vurdering av informasjonen som samles inn
- å videreutvikle de digitale løsningene slik at innhenting av informasjon gir en så lav rapporteringsbelastning som mulig i sektoren
- å utvikle verktøy for vurdering av organisering og struktur på samiskopplæringen, også for skoler utenfor det samiske forvaltningsområdet
- å utvikle egne verktøy for å innhente informasjon om og støtte til arbeidet med elevmedvirkning
- å videreutvikle verktøy som skal støtte arbeidet med prosesskvalitet, for eksempel Ståstedsanalysen og RefLex, slik at det treffer lærernes, skoleledernes og skoleeierens behov
- å videreutvikle analyseverktøyet Analysebrett til et verktøy som egner seg for å se ulike indikatorer i sammenheng og over tid
- å gjennomføre en helhetlig gjennomgang av alt støttemateriell og alle støtteverktøyene nasjonale myndigheter tilbyr skoler og skoleeiere i kvalitetsutviklingsarbeidet. Formålet skal være å sikre at det som tilbys har god relevans og nytteverdi.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Kommunedirektøren har hentet innspill fra rektorene i Kristiansand.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren mener at forslagene som støttes i høringssvaret vil bidra til å utvikle av et system for kvalitetsutvikling i skolen som vil sikre elevenes læring og trivsel, bidra til likeverdighet i opplæringen, til samarbeid og tillit mellom aktørene, og i større grad ta utgangspunkt i samspeillet mellom elever og lærere.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Her kan du skrive tidligere vedtak

Vedtatte planer e.l.

Problemstillinger/interessekonflikter

Juridisk grunnlag

Økonomiske konsekvenser

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)

Barn og unges interesser

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Klima- og miljøkonsekvenser

HMS/Folkehelse

Vurdering

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Sak 10/24: Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Vedlegg

Vedtak HELSEUTV, 27022024, Sak 10/24, Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Vedtak , 06022024, Sak 5/24, Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Vedtak KULT, 15022024, Sak 11/24, Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Dato 21. desember 2023
Saksnr.: 2023033447-1
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Brede Skaalerud
Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Oppvekstutvalget
Kultur- og idrettsutvalget
Helseutvalget
Formannskapet
Bystyret
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato

13.02.2024
15.02.2024
27.02.2024
06.03.2024
20.03.2024
06.02.2024

Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Forslag til vedtak

[Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker vedtas](#)

Sammendrag

Skriv sammendrag her.

Vedlegg:

Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Den nye barnevernloven som trådte i kraft 1. januar 2022 krever at kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Kommunestyret skal også selv vedta en plan for det forebyggende arbeidet (§ 3-1).

Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet til barn og unge
- Hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene
- Hvordan oppgaveløsningen skal organiseres
- Hvordan ulike tjenester skal samarbeide

Planen for det forebyggende arbeidet skal bidra til overordnet forankring av det forebyggende tjenestetilbudet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Planen forplikter alle tjenester til å jobbe systematisk med å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge.

Beskrivelse av planprosess

Høsten 2022 startet en felles prosess for å dekke kommunens planbehov på feltet psykisk helse barn og unge og voksne, kravet om plan for forebygging av omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker etter barnevernloven, og bystyrets vedtatte nullvisjon mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Ettersom disse temaene er nært knyttet sammen og berører de samme kommunale tjenestene, var det naturlig med en felles prosess for å lage et kunnskapsgrunnlag og beskrive det lokale utfordringsbildet.

Kunnskapsgrunnlaget og lokalt utfordringsbilde som er utarbeidet gjelder således både for plan for forebygging av omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker, plan for psykisk helse og plan for nullvisjon mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

Kunnskapsgrunnlaget består av nasjonale utredninger, stortingsmeldinger, statlige føringer, statistikk og forskningsrapporter, og en beskrivelse av det lokale utfordringsbildet som er hentet inn gjennom innspillprosesser høsten 2022 og tidlig vinter 2023.

For å skaffe en oversikt over det lokale utfordringsbildet for planarbeidet ble det gjennomført samtaler, møter og workshops med temaene samhandling mellom tjenester, medvirkning fra brukere/berørte, og ansattes mulighet til å forvalte faglig skjønn. Disse innspillssamlingene involverte de fleste relevante parter og aktører i og utenfor Kristiansand kommune. Internt blant kommunens egne ansatte og med tjenestemottakere har det vært gjennomført omtrent 30 innspillmøter og fokusgruppeintervjuer.

I oppvekst har skoleledere, barnehageledere, oppvekstdirektørens ledergruppe, assistenter og fagarbeidere i barnehager, både private og kommunale vært med i gruppesamtaler med fra 4 opp til 20 deltakere. Samtaler og workshops er også gjennomført for særskilte målgrupper, som minoritetsgrupper og barn og unge.

I helse og mestring har ansatte fra tjenester som hjemmetjenester, habilitering, rehabilitering, fastlegene, integrering, NAV, omsorgssenter, forvaltning og koordinering, psykisk helse unge og voksne, ambulante tjenester og bemannede bofellesskap med flere uttalt seg til utfordringsbildet, det samme har brukere fra blant andre Jegersberg gård, dialogmøtet med pårørende og tjenestemottakere og feltskykepleiens brukergruppe.

For ansatte i kultur og innbyggerdialog holdt en innspillsmøte med ansatte fra fritidsklubber, BUA, Samsen, bibliotek, gjeldsrådgiver og rådgivere for mangfold, frivillighet og kriminalitetsforebygging.

Det har vært gjennomført egen workshop for eksterne samarbeidspartnere som sykehuset representert ved HABU, ABUP, voksentjenestene PSA, DPS og HAVO, politiet, Barnehuset, fylkeskommunen, bufetat, RVTS, UIA og andre.

Det ble også arrangert en workshop med representanter for 17 interesse- og brukerorganisasjoner, blant andre Røde kors, Blå Kors, Alarm, Atrop, Pro-lar, krisesenteret, Kirkens ungdomsprosjekt, Kirkens bymisjon, m. fl.

For data knyttet spesielt til tematikken vold og seksuelle overgrep er det i tillegg gjennomført mer enn 60 «kaffesamtaler» i små grupper med 4-8 deltakere med ansatte, innbyggere og samarbeidspartnere. Informasjonen fra disse møtene berører også det generelle kommunale tilbudet.

Temaet har også vært tatt opp som eget punkt i møter med fire politiske råd – Studenterrådet, Eldrerådet, Ungdommens bystyre og Rådet for funksjonshemmede i januar møtene, 2023.

Utfordringsbilde

Kunnskapsgrunnlaget ble presentert for fire politiske hovedutvalg i mars 2023. Oppsummert opplever brukere og ansatte en rekke gode tjenester og tilbud til mange innbyggere hver dag. Imidlertid oppleves det at det satses for lite på forebygging og helsefremming, og reparasjon blir en stor del av arbeidet. Når det svikter er det særlig opplevelsen av at tjenestene, både i og utenfor kommunen, er fragmenterte, silobaserte og ikke tilpasset den enkeltes behov. Barn og familier opplever det er for lite blikk på helheten og summen av utfordringene som kan være lavinntekt, utfordringer i de voksnes liv og barnas spesielle behov.

Satsingsområder, mål, strategier og tiltak

Satsingsområder, mål, strategier og tiltak er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og strategiplan for oppvekst. Satsingsområdet *Inkluderende og mangfoldig og retningsmålet I Kristiansand opplever alle barn og unge trygghet, verdighet, tilhørighet, mestring og deltakelse i fellesskapet* er førende for denne planen. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget har kommunedirektøren valgt fire sentrale satsingsområder: *trygge oppvekstmiljøer, tidlig innsats, medvirkning og god samhandling*. Innenfor hvert satsingsområde er det ett retningsmål med tilhørende strategier.

Sentrale tiltak som er beskrevet i planen er sortert under universelle tiltak, selekterte tiltak og indikerte tiltak. Listen over tiltak er ikke uttømmende, og kommunens tiltak for barn og unge er tilgjengelig på kommunens hjemmeside, og oppdateres jevnlig.

Vurdering

Kommunens organisering av tjenester og arbeid med å utvikle gode strukturer og en god kultur for samhandling legger til rette for å styrke forebygging og tidlig innsats rettet mot utsatte barn og familier. Strategier og tiltak vil bidra til en styrking av det helhetlige forebyggende arbeidet, samtidig som barnevernstjenestens innsats i større grad kan rettes mot barna og familiene som trenger dette mest, i tråd med målene i barnevernreformen/oppvekstreformen.

Planen for det forebyggende arbeidet skal bidra til overordnet forankring av det forebyggende tjenestetilbudet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Planen forplikter alle tjenester til å jobbe systematisk med å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge.

Økonomiske konsekvenser

Planen har ingen direkte økonomiske konsekvenser.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

En av de viktigste utfordringene med å lykkes med forebygging er å tenke helhetlig og å samordne innsatsen på tvers av fagområder. Godt forebyggende arbeid fokuserer ikke først og fremst på symptomer, men er generelt orientert med sikte på å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer og risikoer. Det krever helhetlige planer som iverksettes i praksis.

Kommunedirektøren mener at *Handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker* ser kommunens tilbud i et helhetlig perspektiv og angir tydelig retning for arbeidet. Strategier og tiltak som er beskrevet i planen vil bidra til å utvikle et tjenestetilbud som er i tråd med behovene til barn og unge.

Sak 11/24: Oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer - økonomiplan 2024-27, oppvekst

Dato 5. februar 2024
Saksnr.: 2024000229-1
Saksbehandler Svein Tore Kvernes
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
13.02.2024

Oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer - økonomiplan 2024-27, oppvekst

Forslag til vedtak

[Administrasjonens oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer i økonomiplan 2024-27 tas til etterretning.](#)

Sammendrag

På bakgrunn av verbalvedtak i forbindelse med økonomiplanen, skal hvert hovedutvalg få forelagt en sak om hvordan det enkelte verbalvedtak følges opp. I tillegg kan det være aktuelt å avklare en felles forståelse av hva vedtakene innebærer og eventuelle særskilte krav til rapportering. Det ble fattet 5 verbalvedtak som særskilt gjelder oppvekst, i tillegg til flere budsjettvedtak. Oppfølging av det enkelte vedtak fremgår av saksutredningen.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

På bakgrunn av verbalvedtak i forbindelse med økonomiplanen, skal hvert hovedutvalg få forelagt en sak om hvordan det enkelte verbalvedtak følges opp. I tillegg kan det være aktuelt å avklare en felles forståelse av hva vedtakene innebærer og eventuelle særskilte krav til rapportering. Det ble fattet 5 verbalvedtak som særskilt gjelder oppvekst, i tillegg til flere budsjettvedtak som det redegjøres for oppfølging av.

Verbalvedtak under oppvekst i økonomiplan 2024-27

2024-5 Handlingsplan mot vold i offentlig rom og i skolen	Bystyret ber administrasjonen utarbeide en generell handlingsplan mot vold i offentlig rom, og særlig i skolen. Samarbeid mellom kommune, politi, barnevern, skole og relevante institusjoner skal vektlegges og synliggjøres. I samarbeid med tillitsvalgte og lærerorganisasjoner skal det belyses hvordan lærerens autoritet i grunnskolen kan gjenvinnes.
--	--

Oppfølging:

Verbalvedtaket inneholder tre hovedelementer som etter administrasjonens vurdering må håndteres på ulike måter slik:

Generell handlingsplan i offentlige rom

Vedtaks punktet følges opp ved at Kriminalitetsforebyggende plan, som har eget innsatsområde «vold i offentlige rom» foreslås rullert i planstrategien som behandles av bystyret i vår. Nåværende plan utløper i 2024. Kultur og innbyggerdialog er ansvarlig for planen.

Vold i skolen og samarbeid mellom kommune, politi, barnevern og relevante institusjoner

Kommunen har etablert egen arbeidsgruppe, «Barn og unge i konflikt med loven». Arbeidsgruppen har en tverrfaglig sammensetning, i tillegg til forebyggende politi. Det foreslås at vedtaks punktet følges opp gjennom arbeidet i den etablerte gruppen. I tillegg at det fremmes en sak med tiltaks oversikt i samarbeid med kommune, politi, barnevern, skole m.m på forebygging av ungdomsrelatert vold/trusler i bybildet. Næringslivet, butikkeiere, vektere m.fl. involveres også i arbeidet. På bakgrunn av saken må bystyret vurdere grunnlaget for videre innsats og oppfølging.

I samarbeid med tillitsvalgte og lærerorganisasjoner skal det belyses hvordan lærerens autoritet i grunnskolen kan gjenvinnes.

Revisjonen har gjennomført en omfattende forvaltningsrevisjon som gjelder elevers psykososiale miljø og skoleansattes arbeidsmiljø. Rapporten har 10 anbefalinger, der tre av anbefalingene gjelder forebygging og håndtering av vold og trusler mot ansatte i skolen. Oppvekstdirektøren mener det er riktig å se dette vedtaks punktet i sammenheng med revisjonsrapporten og oppfølgingen av denne.

2024-6 Alternative mestringsarenaer til elever	Bystyret ber administrasjonen om å tilby alternative mestringsarenaer til de elevene som ikke mestrer vanlig klasseromsundervisning. Tilbudene bør være over tid, tilpasset målgruppene og gjerne gis i samarbeid med frivillige organisasjoner eller andre aktører utenom skolen.
---	---

Oppfølging:

Det fremmes egen sak til oppvekstutvalget i løpet av våren 2024 som belyser nåværende strategi og arenaer, samt planer for videreutvikling av alternatervative arenaer innenfor våre vedtatte strategier og rammeverk for øvrig og i lys av forståelsen av ny opplæringslov som gjelder fra 01.08.24.

2024-7 Vurdere Bystyret ber administrasjonen om en sak som vurderer innføring av "Kongsbergmodellen" "Kongsbergmodellen" i barnevernet. i barnevernet

Oppfølging:

Barnevernet i kristiansandregionen drives langt på vei i samsvar med Kongsbergmodellen. Dette vil bli belyst i egen orienteringssak i løpet av våren 2024, og i forbindelse med folkevalgtopplæringen.

2024-8 Plan for Bystyret ber administrasjonen legge frem en plan for hvordan skolene i Kristiansand i hvordan lek kan større grad kan benytte lek som pedagogisk verktøy helt opp til ungdomstrinnet. brukes som pedagogisk verktøy

Oppfølging:

I egen sak i løpet av våren 2024 vil pågående arbeid med lek i vil bli evaluert, samtidig som nye målsettinger og strategier knyttet til arbeidet som foregår på dette feltet vil bli beskrevet. Evalueringen vil inneholde både kvantitative og kvalitative data, og ses i lys av oppdatert forskning innenfor feltet.

2024-9 Bydelsmelding Bystyret ber administrasjonen om å gjennomføre en bydelsmelding for Øvre Slettheia jmf for Øvre Slettheia formannskapets vedtak 06.12.2023. Lag og foreninger og andre frivillige inviteres til å skape gode og trygge oppvekstvilkår. Parallelt med dette arbeidet jobbes det for å få mer nasjonale områdemidler til Kristiansand.

Oppfølging:

Formannskapets vedtak:

«Det utarbeides bydelsmelding for Slettheia som inneholder et mulighetsstudie for bydelen, en sosioøkonomisk analyse av levekårsutfordringene, og forslag til løsninger for å ivareta hele området best mulig for fremtiden. I arbeidet med meldingen skal hele bydelen involveres bredt. Arbeidet startet våren 2024.»

Formannskapets vedtak gir tilstrekkelige føringer for arbeidet med meldingen og følges opp i henhold til dette. Meldingen fremlegges i løpet av 2024.

Andre vedtak om økonomiske prioriteringer/innsparinger

Forbedringer, Vårt indre arbeidsmarked (VIA):

Årlig innsparing 1,5 mill. kr fra 2025.

Oppfølging:

Ansatte som blir økonomisk overtallige «eies» av og med svært få unntak jobber de i enheten de er overtallig i / har andre vikariater inntil en omplassering kan gjøres. I forbindelse med alle utlysninger av stillinger, skal ansatte i VIA vurderes – og tilsettes dersom de er kvalifisert. Pr dato er 15 ansatte fra oppvekst innmeldt i VIA. Snittiden de står der er ca 8 måneder. Det vurderes derfor ikke å være innsparing å hente på tiltaket. Innsparingskravet vil derfor måtte håndteres som et generelt budsjettkutt som fordeles på alle tjenester i oppvekst.

Reise, hovedutvalg:

Årlig innsparing 0,15 mill. kr fra 2024.

Oppfølging:

Oppvekstutvalget har ikke hatt reisebudsjett eller foretatt reiser siste valgperiode. Det vil heller ikke være rom for reise i inneværende periode og innsparingen må derfor tas administrativt.

Skolebøker, læremidler:

2,5 mill. kr i 2024.

Oppfølging:

Midlene fordeles til skolene med flatt beløp pr elev (200 kr/elev). Det gis føringer om at midlene skal gå til lærebøker innen basisfag (norsk, engelsk, matematikk). Det opprettes eget driftsprosjekt for å holde kontroll med at midlene brukes i henhold til formålet.

Tilskudd kirkens ungdomsprosjekt (KUP):

1 mill. kr i 2024.

Oppfølging:

Midlene gis som økt tilskudd til KUP innenfor eksisterende samarbeidsavtale.

Ungdomsprosjekt – ungdomskriminalitet i skolen:

0,5 mill. kr i 2024.

Oppfølging:

Midlene disponeres til egnede tiltak av arbeidsgruppen for «barn og unge i konflikt med loven» (j.f. verbalvedtak 2024-5).

Øke fra halv til hel stilling for foreldrekontakt sentrumsbarnehagene:

0,5 mill. kr årlig fra 2024.

Oppfølging:

Stillingen økes opp som angitt i vedtaket. Satsingen ses også i sammenheng med Områdesatsingen i Kvadraturen.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Administrasjonens oppfølging av verbalvedtak og økonomiske prioriteringer i økonomiplan 2024-27 tas til etterretning.

Sak .: Delegerte saker

Sak .: Meldingssaker

Sak .: Referatsaker